

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 март 2020 година *

„Обжалване — Държавни помощи — Вливане на капитал и държавни гаранции — Понятие за държавна помощ — Понятие за предимство — Принцип на частния оператор — Критерий за частния инвеститор — Задължение на Европейската комисия за надлежно и безпристрастно разглеждане — Съдебен контрол — Тежест на доказване — Понятие за предприятие в затруднение — Насоки за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение — Известие относно гаранциите — Временна рамка от 2011 г. — Размер на подлежащите на възстановяване помощи — Задължение за мотивиране на Комисията и Общия съд на Европейския съюз“

По дело C-244/18 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 4 април 2018 г.,

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE, установено в Атина (Гърция), за което се явяват I. Drillerakis, E. Rantos, N. Korogiannakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou и G. Psaroudakis, dikigoroï,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Европейска комисия, за която се явяват É. Gippini Fournier и A. Bouchagiar, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев (докладчик), председател на състава, P. G. Xuereb и T. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: Н. Saugmandsgaard Øe,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 24 октомври 2019 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: гръцки.

Решение

- 1 С настоящата жалба Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (наричано по-нататък „Larko“) иска отмяна на решение на Общия съд на Европейския съюз от 1 февруари 2018 г., Larko/Комисия (Т-423/14, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2018:57), с което този съд отхвърля жалбата му за отмяна на Решение 2014/539/ЕС на Европейската комисия от 27 март 2014 година относно държавна помощ SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), приведена в действие от Гърция за Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. (ОВ L 254, 2014 г., стр. 24, наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

Насоки за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение

- 2 Точки 9—11 от Насоките на Общността за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение (ОВ С 244, 1.10.2004 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 187, наричани по-нататък „Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране“) предвиждат:
  - „9. Няма дефиниция на Общността за онова, което представлява „предприятие в затруднено положение“. Независимо от това за целите на настоящите насоки Комисията приема, че дадено предприятие е в затруднено положение, когато то е неспособно, било чрез свои собствени ресурси или чрез средства, които може да получи от своите собственици/акционери или кредитори да се справи със загуби, които без външна намеса от страна на публичните власти почти сигурно го обричат да се оттегли от бизнеса в кратък или средносрочен период от време.
  10. По-специално, едно предприятие по-принцип и независимо от неговата големина се смята, че се намира в затруднение за целите на настоящите насоки при следните обстоятелства:
    - а) в случай на дружество с ограничена отговорност [...], когато първоначално регистрираният му капитал е намалял с повече от половината [...] и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните 12 месеца;
    - б) в случай на дружество, при което част от членовете носят неограничена отговорност за дълговете на дружеството [...], когато повече от половината капитал, посочен в баланса на предприятието, е изразходван и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните 12 месеца;
    - в) каквото и да е по вид предприятие, което отговаря на критериите на вътрешното право за прилагане на процедура по обявяване в несъстоятелност.
  11. Дори и да липсва което и да било от обстоятелствата, предвидени в точка 10, едно предприятие може да бъде считано за намиращо се в затруднение, особено когато са налице обичайните признаци за предприятие в затруднение като например — нарастващи загуби, намаляващ оборот, увеличаваща се нереализирана продукция, свръхпроизводство, намаляващ паричен поток, нарастващи дългове, нарастващи лихвени проценти и намаляващи или нулеви нетни стойности на активите. В крайни случаи предприятието може вече да е неплатежоспособно или да е обект на процедура по несъстоятелност, провеждана в рамките на вътрешното законодателство. В последния случай настоящите насоки се прилагат по отношение на всяка помощ, предоставена в рамките на такива процедури, която води дотам, че предприятието продължава своята дейност. При всеки

случай дадено предприятие в затруднение може да бъде избрано за обект на помощ само когато очевидно не може да се възстанови със свои собствени ресурси или със средства, получени от собствениците/акционерите или от пазарни източници“.

Известието относно гаранциите

- 3 Точка 2.1., трета алинея от Известието на Комисията относно прилагането на членове [107 ДФЕС] и [108 ДФЕС] по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ С 155, 2008 г., стр. 10, наричано по-нататък „Известието относно гаранциите“) гласи:

„За да се избегнат всякакви съмнения, трябва да се поясни понятието държавни ресурси по отношение на държавните гаранции. Ползата от държавна гаранция е, че рискът, свързан с гаранцията, се поема от държавата. Такова поемане на риск от държавата нормално би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия. Когато държавата се отказва от цялата или от част от премията, е налице полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата. Следователно, дори и никакви плащания да не са извършени от държавата по дадена гаранция, може въпреки това да е налице държавна помощ съгласно член [107], параграф 1 от [ДФЕС]. Помощта е предоставена в момента, в който е дадена гаранцията, а не в момента, в който гаранцията е задействана, или в момента, в който се правят плащания съгласно условията на гаранцията. Дали дадена гаранция представлява държавна помощ или не, и, ако да, какъв може да бъде размерът на държавната помощ, трябва да се оцени в момента на предоставяне на гаранцията“.

- 4 В точка 3.2, букви а) и г) от това известие се отбелязва:

„По отношение на индивидуалните държавни гаранции Комисията смята, че изпълнението на всички условия, които следват, ще бъде достатъчно, за да се изключи съществуването на държавна помощ.

- а) Заемополучателят не е във финансово затруднение.

За определяне на това дали заемополучателят е във финансово затруднение следва да се прилага дефиницията, посочена в [Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране]. МСП, които са регистрирани от по-малко от три години, за този период не се смятат за предприятия в затруднено положение за целите на настоящото известие.

[...]

- г) За гаранцията е платена цена, ориентирана спрямо пазара.

Както е посочено в точка 2.1, поемането на риск обикновено би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия върху гарантираната или насрещно гарантираната сума. Когато цената, платена за гаранцията, е поне колкото съответната база за сравнение на премията за гаранция, която може да се намери на финансовите пазари, гаранцията не съдържа помощ.

Ако на финансовите пазари не може да бъде намерена съответстваща база за сравнение на премията за гаранция, общият финансов разход за гарантирания заем, включително лихвения процент по заема и премията за гаранция, трябва да бъде сравнен с пазарната цена за подобен негарантиран заем.

В двата случая, за да се определи съответната пазарна цена, трябва да се отчетат характеристиките на гаранцията и на съответния заем. Това включва: размерът и продължителността на транзакцията; обезпечението, предоставено от заемополучателя, и друг предишен опит, влияещ върху оценката на процента за възстановяване; вероятността от просрочване на задълженията на заемополучателя вследствие на финансовото му състояние, сектора му на дейност и възможности; както и други икономически условия. Този анализ трябва особено да подпомогне класирането на заемополучателя посредством степента на риска. Това класиране може да бъде извършено от международно призната рейтингова агенция или, където има такова, чрез вътрешно класиране от банката, предоставяща съответния заем. Комисията обръща внимание на връзката между рейтинг и степента на просрочване, установена от финансовите институции, чиито документи са обществено достъпни [...]. За да се оцени дали премията съответства на пазарните цени, държавата членка може да извърши сравнение на цените, платени от предприятия, които са класирани по подобен начин на пазара.

Следователно Комисията няма да приеме определянето на премията по гаранцията да става въз основа на един размер, за който се счита, че съответства на общ индустриален стандарт“.

5 В точка 3.6 от посоченото известие се уточнява:

„Неспазването на което и да било от условията, посочени в точки 3.2—3.5, не означава, че гаранцията или гаранционната схема е автоматично разглеждана като държавна помощ. Ако има съмнение дали планирана гаранция или гаранционна схема представлява държавна помощ, за нея трябва да бъде уведомена Комисията“.

6 Точка 4.1, първа и втора алинея, както и трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите гласи:

„Когато индивидуална гаранция или гаранционна схема не е в съответствие с принципа на инвеститор в пазарна икономика, тя трябва да се счита за държавна помощ. Следователно, е необходимо да се определи количествено елементът на държавна помощ, за да се провери дали помощта може да се обяви за съвместима съгласно специфичното освобождаване за държавна помощ. По принцип, елементът на държавна помощ ще се определя като разликата между подходящата пазарна цена на гаранцията, предоставена индивидуално или чрез схема, и реалната цена, платена за тази мярка.

Получените годишни брутни еквиваленти в наличност трябва да бъдат дисконтирани с техния настоящ размер, използвайки референтната ставка, и след това добавени, за да се получи общият еквивалент на помощта.

При изчислението на елемента на помощ при гаранция Комисията ще отдели специално внимание на следните елементи:

а) дали при индивидуални гаранции заемополучателят се намира във финансово затруднение; при гаранционни схеми, дали критериите за допустимост на схемата предвиждат изключване на такива предприятия (вж. подробностите в точка 3.2, буква а).

Комисията отбелязва, че за предприятия в затруднение пазарен гарант би изискал висока премия в момента на предоставяне на гаранцията, в зависимост от очаквания процент на неизпълнение. Ако вероятността заемополучателят да не е в състояние да си изплати заема стане особено висока, тази пазарна степен може да не съществува и в изключителни обстоятелства елементът на помощ при гаранцията може да се окаже толкова висок колкото сумата, ефективно покрита от гаранцията“.

Временната рамка от 2011 г.

- 7 В точка 2.3, първа алинея и втора алинея, букви е) и и) от Съобщение на Комисията — Временна рамка на Съюза за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза (ОВ С 6, стр. 5, 2011 г., наричана по-нататък „Временната рамка от 2011 г.“) се посочва:

„За да насърчи допълнително достъпа до финансиране и да смекчи настоящата силна тенденция към избягване на големи рискове от страна на банките, подходящо и добре насочено решение за улесняване на достъпа на предприятията до финансиране биха могли да бъдат субсидираните гаранции по заемите за ограничен период.

Комисията ще счита тази държавна помощ за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при условие че са спазени всички следващи условия:

[...]

- е) гаранцията не надхвърля 80 % от заема за срока на заема,

[...]

- и) предприятията в затруднение [съобразно определението в Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране] са изключени от приложното поле на мярката“.

- 8 В приложението към Временната рамка от 2011 г. се съдържа таблица относно Временната рамка на минимални премии (safe harbour) в базисни пунктове по рейтингова категория на рейтинговата агенция Standard & Poor's.

Обстоятелствата по спора

- 9 Обстоятелствата по спора са изложени накратко в точки 1—14 от обжалваното съдебно решение:

„1 [Larko] е голямо предприятие, специализирано в добива и преработването на латеритна руда, добива на лигнитни въглища и производството на фероникел и вторични продукти.

2 То е създадено през 1989 г. като ново предприятие след ликвидацията на Hellenic Mining and Metallurgical S.A. Към момента на фактите в основата на спора то има трима акционери: гръцката държава, която държи 55,2 % от акциите чрез Hellenic Republic Asset Development Fund, частна финансова институция, National Bank of Greece S.A. (наричана по-нататък „ЕТЕ“), която държи 33,4 % от акциите, и Public Power Corporation (главният производител на електроенергия в Гърция, чийто мажоритарен акционер е държавата), която държи 11,4 % от акциите.

3 През март 2012 г. Hellenic Republic Asset Development Fund уведомява Комисията за програма за приватизация на Larko.

4 През април 2012 г. Комисията образува служебно предварителна проверка на посочената приватизация в съответствие с правилата в областта на държавните помощи.

5 Предмет на проверката са следните шест мерки:

- първата е относно, от една страна, споразумение от 1998 г. за уреждане на дългове между Larco и неговите основни кредитори, по силата на което задълженията на това дружество към кредиторите трябва да се обслужват при годишен лихвен процент от 6 %, и от друга страна, липсата на действия от страна на гръцката държава за събиране на това задължение (наричана по-нататък „мярка 1“),
  - втората е относно гаранция във връзка с кредит за 30 милиона евро, отпуснат на Larco от АТЕ Bank, гаранция, дадена от гръцката държава през 2008 г. (наричана по-нататък „мярка 2“ [...]). Тази гаранция покрива 100 % от заема за период максимум до 3 години с предвидена годишна гаранционна премия от 1 %;
  - третата е относно предложено през 2009 г. от управителния съвет на Larco увеличение на дяловия капитал в размер на 134 милиона евро, одобрено от тримата акционери, при което гръцката държава упражнява правата си изцяло, а ЕТЕ упражнява правата си частично (наричана по-нататък „мярка 3“ [...]),
  - четвъртата е относно предоставена от държавата през 2010 г. гаранция за покритие на гаранционно писмо, което ЕТЕ е трябвало да предостави на Larco за сума в размер на приблизително 10,8 милиона евро с годишна гаранционна премия от 2 % (наричана по-нататък „мярка 4“ [...]); Спорното гаранционно писмо гарантира спиране на изпълнението от страна на Areios Pagos (Касационен съд, Гърция) на решение, с което Efeteio Athinon (Апелативен съд Атина, Гърция) признава наличието на задължение на Larco към кредитор в размер на 10,8 милиона евро,
  - петата е относно гаранционни писма, които въз основа на гръцко съдебно решение заместват задължителното авансово плащане на 25 % от данъчна глоба (наричана по-нататък „мярка 5“),
  - шестата е относно две гаранции, предоставени от държавата през 2011 г. за два заема, отпуснати от АТЕ Bank, съответно от 30 милиона евро и от 20 милиона евро, които осигуряват 100 % покритие и са с годишна премия от 1 % (наричана по-нататък „мярка 6“ [...]).
- 6 В хода на производството Комисията иска от гръцките органи допълнителни сведения, които са ѝ представени от тези органи през 2012 г. и 2013 г. Проведени са и срещи между службите на Комисията и представители на гръцките органи.
- 7 С решение от 6 март 2013 г. (ОВ С 136, 2013 г., стр. 27) Комисията започва официалната процедура по разследване, предвидена в член 108, параграф 2 ДФЕС относно държавна помощ SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).
- 8 В хода на предвидената в член 108, параграф 2 ДФЕС процедура Комисията кани гръцките органи и третите заинтересовани страни да представят становищата си относно посочените по-горе в точка 5 мерки. На 30 април 2013 г. Комисията получава становище от гръцките органи и не получава нито едн[о] становище от третите заинтересовани страни.
- 9 На 27 март 2014 г. Комисията приема [спорното] решение.
- 10 С[ъс спорното] решение Комисията като начало посочва, че към момента на привеждане в действие на въпросните шест мерки Larco е предприятие в затруднение по смисъла на [Насоките на за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране].

- 11 Относно посочените по-горе в точка 5 мерки Комисията първо отбелязва, че мерки 2—4 и 6 са държавни помощи по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, след това, че тези мерки са приведени в действие в нарушение на задълженията за уведомяване и непредприемане на действия, установени в член 108, параграф 3 ДФЕС, и накрая, че тези мерки са несъвместими с вътрешния пазар и подлежат на възстановяване по смисъла на член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41).
- 12 Комисията приема също, че [...] мерки [...] 1 и 5[...] не представляват държавни помощи.
- 13 Разпоредителната част на обжалваното решение има следното съдържание:

„[...]

Член 2

Държавната помощ в размер на 135 820 824,35 EUR под формата на държавни гаранции за Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. през 2008 г., 2010 г. и 2011 г. и под формата на участие на държавата в увеличението на капитала на дружеството през 2009 г., неправомерно предоставена от Гърция в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора, е несъвместима с вътрешния пазар.

Член 3

1. Гърция възстановява несъвместимата помощ, посочена в член 2, от получателя.
2. Върху сумите, подлежащи на възстановяване, се начислява лихва, считано от датата, на която те са предоставени на получателите, до тяхното действително възстановяване.

[...]

Член 6

Адресат на настоящото решение е Република Гърция“.

14 В приложението към [спорното] решение има „информация за размера на получената помощ, подлежащата на възстановяване помощ и помощта, която вече е възстановена“, която е възпроизведена по-долу:

Наименование на получателя — мярка	Общ размер на получената помощ	Общ размер на подлежащата на възстановяване помощ (главница)	Общ размер на вече възстановената сума	
			Главница	Лихва по възстановяването
Lar[k]o — [№]2	30 000 000	30 000 000	0	0
Lar[k]o — мярка [№]3	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Lar[k]o — [№]4	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Lar[k]o — мярка [№]6	50 000 000	50 000 000	0	0

“

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 10 На 6 юни 2014 г. Larko подава в секретариата на Общия съд жалба за отмяна на спорното решение, като иска и да му бъдат върнати с лихвите всички суми, евентуално пряко или косвено възстановени от него в изпълнение на това решение.
- 11 В подкрепа на жалбата си Larko изтъква три основания, като първото от тях е, че Комисията неправилно е приела, че мерки 2—4 и 6 представляват несъвместими с вътрешния пазар държавни помощи, второто — липсата на мотиви в спорното решение, а третото, което е изтъкнато при условията на евентуалност, е, че Комисията неправилно е определила размера на помощта, която трябва да бъде възстановена във връзка със спорните мерки, и е разпоредила тя да бъде възстановена в нарушение на основните принципи на Европейския съюз.
- 12 С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля жалбата в нейната цялост и осъжда Larko да заплати съдебните разноски.

Искания на страните

- 13 Larko моли Съда да отмени обжалваното съдебно решение, да върне делото на Общия съд за ново разглеждане и да не се произнася по съдебните разноски.
- 14 Комисията моли Съда да отхвърли жалбата и да осъди Larko да заплати съдебните разноски.

По жалбата

- 15 В подкрепа на жалбата си Larko изтъква четири основания, като първото от тях е неправилно прилагане на критерия за частния инвеститор и липса на мотиви в обжалваното съдебно решение, второто — неправилно тълкуване на понятието за икономическо предимство и

непълнота в мотивите в посоченото съдебно решение, третото — грешки при прилагането на правото при преценката на съвместимостта с вътрешния пазар на мярка 6, като и непълнота в мотивите на посоченото съдебно решение, а четвъртото — грешки при прилагането на правото при разглеждането на оценката на размера на подлежащите на възстановяване помощи за мерки 2, 4 и 6 и непълнота в мотивите на същото съдебно решение.

По първото основание — неправилно прилагане на критерия за частния инвеститор и липса на мотиви в обжалваното съдебно решение

Доводи на страните

- 16 На първо място, Larko твърди, че Общият съд неправилно е приложил критерия за частния инвеститор, като е приел в точки 117 и 118 от обжалваното съдебно решение, че то не е представило нито едно доказателство, предхождащо мярка 3, което да установява, че чрез тази мярка гръцката държава действително е целяла да придобие мажоритарен дял в капитала на това дружество, за да започне продажбата на същото, и че това придобиване би благоприятствало за продажбата. Всъщност, като осигури оцеляването на своето предприятие в затруднение, а следователно и възможността да го продаде, осведоменият частен инвеститор ограничавал вредата, произтичаща от несъстоятелността на предприятието.
- 17 На второ място, според Larko Общият съд неправилно е приел, че тъй е като е извършено след мярка 3, започването на процедурата по приватизация на това дружество непосредствено след тази мярка не може да се взема предвид. Тъй като продажбата на посоченото дружество не е могла да предшества посочената мярка, обстоятелството, че гръцката държава не е изявила намерението си да я извърши, не било релевантно. Всъщност неразривната икономическа връзка между мярка 3 и започването на приватизацията произтичала от хронологичната им близост.
- 18 На трето място, липсата на бизнес план и на каквото и да било доказателство, което сочи, че гръцката държава е направила оценка на дългосрочната рентабилност на Larko, също не било достатъчно, за да обоснове направената от Общия съд преценка относно прилагането на критерия за частния инвеститор, тъй като такъв инвеститор можел разумно да инвестира без бизнес план с цел не да търси печалба в дългосрочен план, а да направи възможна продажбата на предприятието.
- 19 На четвърто място, Larko счита, че Общият съд е разменил тежестта на доказване, тъй като проверил дали преценката на Комисията не е явно неправилна, при положение че Комисията е длъжна да докаже, че условията за прилагане на критерия за частния инвеститор явно не са били изпълнени. Съгласно съдебната практика това изискване всъщност се прилагало спрямо всички проявления на принципа на частния оператор и по никакъв начин не се ограничавало до количествения аспект на критерия за частния кредитор.
- 20 Във всички случаи Общият съд трябвало да провери не само истинността на посочените доказателства, тяхната достоверност и непротиворечивост, но също и дали тези доказателства съдържат всички релевантни данни, които следва да бъдат взети предвид, за да се прецени дадена сложна ситуация, и дали могат да подкрепят направените изводи. Като пренебрегнал икономическото значение на увеличението на капитала, Общият съд обаче отказал да вземе предвид съществени доказателства, за да прецени условията за прилагане на критерия за частния инвеститор, и поради това е допуснал грешка при прилагането на правото.

- 21 На пето място, съображенията в точка 120 от обжалваното съдебно решение, съгласно които ЕТЕ е участвала в увеличението на капитала с по-малка вноска от вноската на държавата и изцяло анулирала счетоводната стойност на участието си в капитала, не променяло факта, че частен инвеститор е решил да инвестира съвместно с държавата значителна сума, за да запази значително миноритарно участие в Larko с оглед на приватизацията му. При това положение обаче не можело да се счита, че Larko явно не би получило сходни облекчения от частен инвеститор.
- 22 На шесто място, Larko твърди, че Общият съд не е взел отношение по изтъкнатия от него при условията на евентуалност довод, че участието на държавата в увеличението на капитала не е имало за последица предоставянето на предимство на Larko най-малкото в размер на сумата, необходима, за да запази държавата същото дялово участие в това предприятие.
- 23 Комисията оспорва доводите на Larko.

Съображения на Съда

- 24 С първия си довод, без да твърди, че е налице изопачаване на доказателствата, Larko по същество оспорва независимата преценка на фактите, направена от Общия съд в точки 117 и 118 от обжалваното съдебно решение, съгласно която Larko не е доказало, че гръцката държава е придобила мажоритарен дял в капитала на Larko, за да започне продажбата на това дружество, като не е доказало и че това придобиване благоприятствало продажбата.
- 25 Съгласно постоянната практика на Съда обаче, освен ако Общият съд не е изопачил представените му доказателства, направената от него преценка на фактите не е правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от страна на Съда (решение от 30 септември 2003 г., Freistaat Sachsen и др./Комисия, C-57/00 P и C-61/00 P, EU:C:2003:510, т. 102 и цитираната съдебна практика).
- 26 Следователно първият довод трябва да бъде отхвърлен като недопустим.
- 27 С втория си довод Larko поддържа, че целта на гръцката държава да улесни неговата приватизация, трябва да се изведе от действията на гръцките органи след мярка 3, по-специално поради хронологичната им близост, и че липсата на бизнес план и на всякакво доказателство, което установява, че гръцката държава е направила оценка на дългосрочната рентабилност на Larko, не е достатъчна, за да обоснове преценката, направена от Общия съд относно прилагането на критерия за частния инвеститор.
- 28 В това отношение следва да се припомни, че за целите на преценката на въпроса дали същата мярка би била приета при нормални пазарни условия от частен оператор, трябва да се взема предвид оператор, който се намира в положение възможно най-близко до това на държавата (вж. в този смисъл решение от 6 март 2018 г., Комисия/FIH Holding и FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 29 В този контекст Комисията следва да направи обща преценка, като вземе предвид всяко релевантно за случая доказателство, което ѝ позволява да определи дали предприятието получател явно не би получило подобни облекчения от такъв частен оператор (вж. в този смисъл решение от 24 януари 2013 г., Frucona Košice/Комисия, C-73/11 P, EU:C:2013:32, точка 73).
- 30 В това отношение следва да се приеме, че е релевантна всяка информация, която може да повлияе в немалка степен на процеса на вземане на решение от един нормално предпазлив и грижлив частен кредитор, който се намира в положение, възможно най-близко до това на

държавата (вж. в този смисъл решения от 24 януари 2013 г., Frucona Košice/Комисия, С-73/11 Р, ЕУ:С:2013:32, т. 78 и от 21 март 2013 г., Комисия/Buczek Automotive, С-405/11 Р, непубликувано, ЕУ:С:2013:186, т. 54).

- 31 Следователно за целите на прилагането на критерия за частния инвеститор са релевантни единствено наличните доказателства и развитието, което е предвидимо към момента на вземането на решението да се предприеме разглежданата мярка (вж. в този смисъл решение от 5 юни 2012 г., Комисия/EDF, С-124/10 Р, ЕУ:С:2012:318, т. 105).
- 32 Ето защо обстоятелства, настъпили след момента на приемането на съответната мярка, не могат да бъдат взети предвид за целите на прилагането на принципа на частния оператор (вж. в този смисъл решение от 30 ноември 2016 г., Комисия/Франция и Orange, С-486/15 Р, ЕУ:С:2016:912, т. 139).
- 33 Съдът безспорно е приел, че тъй като има различни форми на държавна намеса и тъй като те трябва да се преценяват в зависимост от техните последици, не може да се изключи възможността няколко последователни мерки на държавна намеса да трябва да се разглеждат като една-единствена за целите на прилагането на член 107, параграф 1 ДФЕС. Такъв може да е по-конкретно случаят, когато последователните мерки на държавна намеса са така тясно свързани предвид хронологията на приемането им, целта им и положението на предприятието към момента на приемането им, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга (решение от 19 март 2013 г., Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия и др. и Комисия/Франция и др., С-399/10 Р и С-401/10 Р, ЕУ:С:2013:175, т. 103 и 104).
- 34 Тъй като обаче в случая Общият съд е установил именно че не е доказано, че с приемането на мярка 3 гръцката държава е имала за цел продажбата на Larko, твърдяната хронологична близост на последващите действия на гръцките органи сама по себе си не е достатъчна, за да се докаже, че Общият съд е допуснал грешка при прилагането на правото.
- 35 Доколкото с третия си довод Larko оспорва преценката на Общия съд относно прилагането на критерия за частния инвеститор, като твърди, че такъв инвеститор може разумно да инвестира без бизнес план, не за да търси дългосрочна печалба, а за да направи възможна продажбата на съответното предприятие, е достатъчно да се отбележи, че по този начин Larko иска от Съда да направи нова преценка на фактите, което с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 25 от настоящото решение, не е от неговата компетентност.
- 36 Ето защо третият довод трябва да бъде отхвърлен като недопустим.
- 37 С четвъртия си довод Larko упреква Общия съд, че е нарушил границите на съдебния контрол, който е длъжен да упражни спрямо преценката на Комисията относно прилагането на критерия за частния инвеститор.
- 38 Безспорно, както правилно твърди Larko и както беше посочено в точка 29 от настоящото решение, при прилагането на принципа на частния оператор Комисията следва да направи обща преценка, като вземе предвид всяко релевантно за случая доказателство, което ѝ позволява да определи дали предприятието получател явно не би получило подобни облекчения от такъв оператор.
- 39 В постоянната съдебна практика обаче се приема и че за тази проверка е необходимо да се извърши сложна икономическа преценка, както и че в рамките на контрола, който упражняват юрисдикциите на Съюза върху направените от Комисията сложни икономически преценки в областта на държавните помощи, съдът на Съюза не може да замести със своя икономическата преценка на Комисията (решение от 20 септември 2017 г., Комисия/Frucona Košice, С-300/16 Р, ЕУ:С:2017:706, т. 62 и 63).

- 40 Следователно Общият съд не е допуснал грешка при прилагането на правото в обжалваното решение, като е ограничил контрола си върху преценката на Комисията относно прилагането на критерия за частния инвеститор до хипотезата на явна грешка в преценката.
- 41 Доколкото Larko правилно посочва, че Общият съд трябва все пак да провери не само истинността на посочените доказателства, тяхната достоверност и непротиворечивост, но също и дали тези доказателства съдържат всички релевантни данни, които следва да бъдат взети предвид, за да се прецени дадена сложна ситуация, и дали могат да подкрепят направените изводи (решение от 20 септември 2017 г., Комисия/Frucosa Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, т. 64), това предприятие само изтъква, че Общият съд е пренебрегнал икономическото значение на увеличението на капитала, и следователно така по недопустим начин поставя под въпрос независимата преценка на фактите от страна на Общия съд.
- 42 Същото се отнася за петия довод на Larko, с който това предприятие оспорва фактическата преценка, направена от Общия съд в точка 120 от обжалваното съдебно решение, която се отнася до икономическото значение на участието на ETE в увеличението на капитала.
- 43 Накрая, що се отнася до шестия довод на Larko, достатъчно е да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика задължението за излагане на мотиви не налага на Общия съд да направи изложение, което да следва изчерпателно и едно по едно всички разсъждения на страните по спора, и следователно мотивите на Общия съд могат да бъдат имплицитни, при условие че позволяват на заинтересованите лица да се запознаят с причините, поради които Общият съд не е приел доводите им, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни своя контрол (решение от 9 март 2017 г., Ellinikos Chrysos/Комисия, C-100/16 P, EU:C:2017:194, т. 32).
- 44 Всъщност, както правилно изтъква Комисията, точки 112—120 от обжалваното съдебно решение дават възможност на Съда да упражни контрол, а на Larko да се запознае с причините, поради които Общият съд имплицитно е отхвърлил изтъкнатия от него при условията на евентуалност довод, че държавното участие в мярка 3 не е довело до предимство за Larko в размер на сумата, която е необходима, за да запази държавата същото дялово участие в това предприятие.
- 45 По изложените по-горе съображения първото основание трябва да се отхвърли отчасти като недопустимо и отчасти по същество.

По второто основание — неправилно тълкуване на понятието за икономическо предимство и непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение

- 46 Второто основание се състои от две части, като първата от тях се отнася до мярка 2, а втората — до мярка 4.

По първата част от второто основание, която се отнася до мярка 2

– Доводи на страните

- 47 Larko твърди, че Общият съд е допуснал две грешки при прилагането на правото, като е приел, че мярка 2 съдържа предимство в негова полза.
- 48 От една страна, Общият съд неправилно квалифицирал Larko като предприятие в затруднение, тъй като фактическите обстоятелства, върху които се основава тази преценка, са настъпили след предоставянето на тази мярка. Всъщност най-напред посочените финансови резултати се разпростирали до 2012 г., и по-специално обхващали отрицателните резултати от 2009 г. Освен

това финансовите резултати от 2008 г. също настъпили след предоставянето на посочената мярка и не били известни на гръцката държава в момента на предоставянето ѝ, тъй като счетоводната година не била приключила. На последно място, дори да се предположи, че данните за 2008 г. не се отнасяли за бъдещето, на този стадий те били краткосрочни данни.

- 49 Ето защо според Larko Общият съд пропуснал да се постави в контекста на времето, както изисква практиката на Съда. Освен това от точки 9—11 от Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране следвало, че анализът на имущественото състояние на предприятието трябва да се основава на достатъчно дългосрочни данни, а не на моментна картина.
- 50 От друга страна, според Larko Общият неправилно е тълкувал критерия за възнаграждение във връзка с мярка 2. В това отношение Larko отбелязва, че самият Общ съд в точка 95 от обжалваното съдебно решение е констатирал, че Комисията не е доказала нито един от елементите на критерия, който произтича от точка 3.2, буква г) от Известието относно гаранциите. С това известие обаче, в което не се предвиждало никакво изключение за случаите, в които според Комисията е „очевидно“, че условията за прилагане на тази разпоредба не са изпълнени, посочената институция се била самоограничила и създавала оправдани правни очаквания за равно третиране.
- 51 Ето защо, когато въпреки това е постановено, че в спорното решение е допусната явна грешка в преценката поради затрудненото икономическо положение на Larko и обстоятелството, че в хода на административното производство не са представени доказателства, които установяват, че гаранционната премия, предвидена в мярка 2, е била адекватна, Общият съд едновременно заменил системата от критерии, установена в точка 3.2, буква г) от Известието относно гаранциите, и прехвърлил обратно върху Larko и гръцката държава тежестта да докажат адекватния размер на тази премия, като по този начин освободил Комисията от нейното задължение да докаже този размер.
- 52 Комисията счита, че въз основа на настъпилите до 22 декември 2008 г. факти Общият съд е констатирал, че Larko е било предприятие в затруднение, тъй като през 2008 г. Larko е отбелязало отрицателни собствени средства, намаляване на размера на неговия оборот почти наполовина в сравнение с предходната година и съществени загуби. Обстоятелството, че тези данни са били официално оповестени по-късно с финансовите отчети на Larko, не можело да постави под въпрос посочената констатация. Освен това съгласно съдебната практика на Общия съд настъпилите през този период факти можело да бъдат доказани с документ, съставени по-късно въз основа на тези настъпили по-рано факти. Във всички случаи частен инвеститор, който на 22 декември 2008 г. се намирал в положението на гръцката държава, щял да се постарее да се осведоми за съществуващото икономическо положение на Larko, преди да предостави гаранция като произтичащата от мярка 2.

– *Съображения на Съда*

- 53 Както правилно изтъква Larko в своите доводи, обобщени в точки 48 и 49 от настоящото решение, Общият съд първоначално е основал своя анализ в точки 78—82 от обжалваното съдебно решение на обстоятелства, настъпили след приемането на мярка 2, по-точно на финансовите резултати на Larko за 2008 г., за да установи настъпили преди приемането на тази мярка факти, а именно че, когато му е била отпусната мярка 2, Larko е било предприятие в затруднение по смисъла на точки 9—11 от Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране.

- 54 На второ място, в точки 83 и 84 от посоченото съдебно решение Общият съд е проверил дали в момента на приемане на мярка 2 тези затруднения са били известни на гръцките органи, а в точка 85 от същото решение е приел, че нито едно доказателство не установява „сър сигурност“, че в посочения момент гръцките органи са били запознати с тях.
- 55 На трето място, в точка 85 и сл. от обжалваното съдебно решение Общият съд е приложил презумпцията, че при приемането на мярка 2 гръцката държава е била длъжна да знае за затрудненото положение на Larko.
- 56 В това отношение в точка 86 от посоченото съдебно решение той се е позовал на точки 82—84 от решение от 5 юни 2012 г., Комисия/EDF (С-124/10 Р, ЕУ:С:2012:318), от които по-специално следва, че ако държавата членка се позовава в хода на административната процедура на критерия за частния инвеститор, в случай на съмнение тя има за задача да докаже недвусмислено и въз основа на обективни и проверими доказателства, че приетата мярка произтича от нейното качество на акционер.
- 57 След това в точка 87 от обжалваното съдебно решение Общият съд е посочил, че както е установила Комисията в решението от 6 март 2013 г. за започване на официалната процедура по разследване, от финансовите отчети на Larko за 2008 г. и от писмените изявления на това предприятие следва, че от 2008 г. то е било предприятие в затруднение.
- 58 На последно място, в точка 88 от същото съдебно решение Общият съд е установил по-специално, че гръцките органи не са доказали в административното производство, че са се осведомили за икономическото и финансовото положение на Larko в момента на отпускането на мярка 2, нито че не са могли да знаят за това положение.
- 59 Въз основа на това в точки 89 и 90 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че информиран акционер поне би се осведомил за актуалното икономическо и финансово положение на предприятието, преди да му предостави гаранция като мярка 2, и че Комисията не е допуснала явна грешка в преценката, като е квалифицирала Larko като предприятие в затруднение в момента на предоставянето на тази мярка.
- 60 Ето защо, като е приел по същество при липсата на всяко доказателство относно положението преди или към момента на предоставянето на мярка 2, с което да е било установено, че при предоставянето на тази мярка гръцките органи са знаели за затрудненията на Larko, Общият съд е презумирал, че частен оператор в положението на гръцките органи е трябвало да знае за тези затруднения в посочения момент.
- 61 Като е разсъждавал по този начин обаче, Общият съд е допуснал грешки при прилагането на правото, както правилно изтъква Larko.
- 62 Всъщност, доколкото Larko упреква Общия съд, че не се е поставил в контекста на приемането на мярка 2 и че е приложил презумпцията, че гръцката държава е трябвало да е запозната със затрудненото положение на това предприятие при приемането на тази мярка, следва да се припомни в самото начало, че проверката на приложимостта на принципа на частния оператор трябва да се различава от проверката на прилагането на този принцип (вж. в този смисъл решения от 24 октомври 2013 г., Land Burgenland и др./Комисия, С-214/12 Р, С-215/12 Р и С-223/12 Р, ЕУ:С:2013:682, т. 51 и от 6 март 2018 г., Комисия/ФИН Holding и ФИН Erhvervsbank, С-579/16 Р, ЕУ:С:2018:159, т. 65 и 72).
- 63 Всъщност, когато са налице съмнения относно приложимостта на този принцип, по-специално поради обстоятелството че при приемането на разглежданата мярка съответната държава членка е упражнила властническите си правомощия, държавата членка има за задача да докаже недвусмислено и въз основа на обективни и проверими доказателства, че приложената мярка

произтича от нейното качество на частен оператор (решения от 5 юни 2012 г., Комисия/EDF, С-124/10 Р, EU:C:2012:318, т. 82 и от 24 октомври 2013 г., Land Burgenland и др./Комисия, С-214/12 Р, С-215/12 Р и С-223/12 Р, EU:C:2013:682, т. 57).

- 64 Когато обаче принципът на частния оператор е приложим, той е сред обстоятелствата, които Комисията е длъжна да вземе предвид, за да установи съществуването на помощ, и следователно не е изключение, което се прилага само по искане на държава членка, когато се установи, че конститутивните елементи на понятието за държавна помощ, съдържащо се в член 107, параграф 1 ДФЕС, са налице (вж. в този смисъл решение от 6 март 2018 г., Commission/FIN Holding и FIN Erhvervsbank, С-579/16 Р, EU:C:2018:159, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 65 Ето защо Комисията носи тежестта да докаже дали са изпълнени условията за прилагане на принципа на частния оператор (вж. в този смисъл решение от 21 март 2013 г., Комисия/Buczek Automotive, С-405/11 Р, непубликувано, EU:C:2013:186, т. 34).
- 66 В това отношение в точки 29 и 31 от настоящото решение вече беше припомнено, че Комисията следва да направи обща преценка, като вземе предвид всяко релевантно за случая доказателство, което ѝ позволява да определи дали предприятието получател явно не би получило подобни облекчения от такъв частен оператор и че в този контекст са релевантни единствено наличните доказателства и развитието, което е предвидимо към момента на вземането на решението да се предприеме разглежданата мярка.
- 67 В интерес на правилното прилагане на свързаните с държавните помощи основни правила на Договора за функционирането на ЕС Комисията обаче е длъжна да проведе процедурата по разследване на атакуваните мерки надлежно и безпристрастно, за да може при приемане на окончателното решение да разполага с възможно най-пълната и надеждна информация за тази цел (решение от 2 септември 2010 г., Комисия/Scott, С-290/07 Р, EU:C:2010:480, т. 90).
- 68 Затова, когато се установи, че критерият за частния кредитор би могъл да е приложим, Комисията трябва да поиска от съответната държава членка всички релевантни данни, които ще ѝ позволят да провери дали условията за прилагане на този критерий са изпълнени (решение от 20 септември 2017 г., Комисия/Frucona Košice, С 300/16 Р, EU:C:2017:706, т. 24).
- 69 Дори когато посочената институция е изправена срещу държава членка, която не изпълнява задължението си за съдействие и не ѝ е предоставила информацията, която тя ѝ е разпоредила да даде, тя е длъжна да основава решенията си на данни с известна надеждност и съгласуваност, които представляват достатъчна основа, за да се направи заключение, че дадено предприятие се е възползвало от предимство, представляващо държавна помощ, и поради това са от естество да обосноват заключенията, до които тя достига (решение от 17 септември 2009 г., Комисия/MTU Friedrichshafen, С-520/07 Р, EU:C:2009:557, т. 54—56).
- 70 Всъщност, тъй като връщането на разглежданата помощ от нейния получател цели именно да отстрани нарушението на конкуренцията, причинено от определено конкурентно предимство, и по този начин да възстанови положението, предшестващо плащането на помощта, Комисията не може да предполага, че дадено предприятие се е ползвало от предимство, представляващо държавна помощ, като се основава само на отрицателна презумпция, опираща се на липсата на информация, която позволява да се направи обратното заключение, при липсата на други данни от естество да установят със сигурност съществуването на такова предимство (решение от 17 септември 2009 г., Комисия/MTU Friedrichshafen, С-520/07 Р, EU:C:2009:557, т. 57 и 58).
- 71 Като е презумирал — при все че при липсата на всякакво доказателство за положението преди или при приемането на мярка 2 по същество е приел за доказано, че при предоставянето на тази мярка гръцките органи са знаели за затрудненията на Larko — че частен оператор в

положението на гръцките органи е трябвало да знае в посочения момент за тези затруднения, Общият съд обаче не се е съобразил с посочената в предходната точка съдебна практика и не се е поставил в контекста на приемането на тази мярка, както поддържа Larko.

- 72 Следователно първата част от второто основание трябва да бъде уважена, без да е необходимо да се разглеждат доводите на Larko, обобщени в точки 50 и 51 от настоящото решение.

По втората част от второто основание, която се отнася до мярка 4

– Доводи на страните

- 73 Larko твърди, че в обжалваното съдебно решение са допуснати четири случая на непълнота в мотивите относно мярка 4. В точка 127 от обжалваното съдебно решение Общият съд не взел отношение по довода, че предоставянето на гаранция от един от основните акционери, за да се изпълни условието, поставено от съд в рамките на решение в обезпечително производство, е редовна практика, в точка 128 от посоченото съдебно решение — по довода, че ако мярка 4 не е била предоставена, Larko е щяло да претърпи непоправима вреда поради изземването на активите му, което щяло да застраши приватизацията му, в точка 130 от това съдебно решение — по довода, че покритието, срокът и премията на гаранцията, предвидени в мярка 4, били в съответствие с преобладаващите условия на пазара, а в точка 131 от същото съдебно решение — по довода, че тази мярка е в съответствие с критерия за частния инвеститор поради особеното положение на ETE.

- 74 Комисията оспорва доводите на Larko.

– Съображения на Съда

- 75 С оглед на съдебната практика, припомнена в точка 43 от настоящото съдебно решение, се налага изводът, че точки 125—132 от обжалваното съдебно решение дават възможност на Larko да се запознае с причините, довели до изричното и мълчаливото отхвърляне на доводите, обобщени в точка 73 от настоящото съдебно решение, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни съдебен контрол в това отношение.
- 76 Доколкото с доводите си Larko иска да оспори и преценката на Общия съд, че гаранционна премия от 2% не отразява риска от неизпълнение от страна на Larko, това предприятие по недопустим начин поставя под въпрос направената от Общия съд самостоятелна фактическа преценка.
- 77 Ето защо, противно на твърденията на Larko, в обжалваното съдебно решение не е допусната непълнота в мотивите, нито твърдяната грешка при прилагането на правото, на която се позовава посоченото предприятие.
- 78 От това следва, че втората част от второто основание трябва да бъде отхвърлена по същество.

По третото основание — грешки при прилагането на правото при преценката на съвместимостта с вътрешния пазар на мярка 6 и непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение

- 79 Третото основание се състои от две части, като в рамките на първото се изтъква нарушение на Временната рамка от 2011 г. и непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение, а на второто — нарушение на Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране, както и непълнота в мотивите на посоченото съдебно решение.

По първата част от третото основание — нарушение на Временната рамка от 2011 г. и непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение

– Доводи на страните

- 80 Larko изтъква, че в точки 170 и 171 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че мярка 6 не е в съответствие с Временната рамка от 2011 г., тъй като предвидената в тази мярка гаранционна премия била недостатъчна, че размерът на заемите, обезпечени с тази гаранция, надхвърлял разходите на Larko за заплати за 2010 г., че посочената гаранция покривала 100 % от тези заеми, че предприятията, които са в затруднение при предоставянето на гаранцията, предвидена във Временната рамка от 2011 г., са изключени от приложното поле на рамката и че гръцките органи не са доказали, че мярка 6 е била необходима, подходяща и съразмерна за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на съответната държава членка.
- 81 Тъй като обаче в спорното решение не се споменават премиите, посочени в приложението към Временната мярка от 2011 г., и Общият съд не е обяснил как Комисията въпреки това е изпълнила своето задължение да подложи на оценка тази премия, той опорочил обжалваното съдебно решение поради липсата на мотиви. Освен това, тъй като общата сума на гарантираните заеми за 2011 г. не надхвърлял разходите на Larko за заплати за 2010 г., Общият съд нарушил своето задължение да упражни действителен контрол върху спорното решение. Също така, като приел, че за да се определи дали дадено предприятие е в затруднение, решаваща била датата на отпускане на помощта, а не датата 1 юли 2008 г., Общият съд нарушил точка 2.3, втора алинея, буква и) от Временната рамка от 2011 г.
- 82 На последно място, Общият съд опорочил обжалваното съдебно решение поради липсата на мотиви, тъй като само отбелязал, че гръцките органи не са представили относимо доказателство по въпроса дали мярка 6 е била необходима за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на съответната държава членка.
- 83 Комисията оспорва доводите на Larko.

– Съображения на Съда

- 84 Както правилно отбелязва Комисията, условията, посочени в точка 2.3 от Временната рамка от 2011 г., са кумулативни, а Larko не оспорва, че мярка 6 покрива 100 % от разглежданите заеми. Ето защо, тъй като Larko не оспорва преценката на Общия съд, че не е изпълнено условието, предвидено във втора алинея, буква е) от тази разпоредба, неговият довод по същество е ирелевантен.
- 85 Що се отнася до твърдяната липса на мотиви в обжалваното съдебно решение, следва да се отбележи, че с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 43 от настоящото съдебно решение, точки 168—171 от обжалваното съдебно решение дават възможност на Larko да се

запознае с причините, довели до изричното и мълчаливото отхвърляне на неговите доводи, обобщени в точки 81 и 82 от настоящото решение, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни съдебен контрол в това отношение.

86 Следователно първата част от третото основание трябва да се отхвърли по същество.

По втората част от третото основание — нарушение на Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране и липса на мотиви в обжалваното съдебно решение

– Доводи на страните

87 Larko твърди, че тъй като не е взел предвид неговите доводи, че Комисията е била уведомена за мярка 6 и че тя е работела с гръцките органи за изготвянето на план за реструктуриране на това предприятие, Общият съд е тълкувал неправилно Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране, не е взел предвид задълженията, които има Комисията съгласно принципа за лоялно сътрудничество, и изобщо не е мотивирал обжалваното съдебно решение.

88 Комисията оспорва доводите на Larko.

– Съображения на Съда

89 Както правилно отбелязва Комисията, Larko оспорва по недопустим начин самостоятелно установените от Общия съд факти, че в хода на административното производство гръцките органи не са се позовали на Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране, не са уведомили за плана за реструктуриране или ликвидация в шестмесечен срок и не са представили доказателство, че мярка 6 се свежда до минимално необходимото.

90 По отношение на твърдяната липса на мотиви в обжалваното съдебно решение следва да се отбележи, че с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 43 от настоящото решение, точки 172—174 от обжалваното съдебно решение дават възможност на Larko да се запознае с причините, довели до изричното и мълчаливото отхвърляне на доводите, обобщени в точка 87 от настоящото решение, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни съдебен контрол в това отношение.

91 Ето защо втората част от третото основание, а следователно и третото основание в неговата цялост трябва да се отхвърлят отчасти като недопустими и отчасти по същество.

По четвъртото основание — грешки при прилагането на правото при разглеждането на оценката на размера на подлежащите на възстановяване помощи за мерки 2, 4 и 6 и непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение

Доводи на страните

92 Larko твърди, че като приел в точки 180—194 от обжалваното съдебно решение, че оценката в спорното решение на размера на подлежащите на възстановяване помощи за мерки 2, 4 и 6 е в съответствие с член 14, параграф 1 от Регламент № 659/1999 и с точка 4.1, трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите, Общият допуснал грешки при прилагането на правото и непълнота в мотивите на посоченото съдебно решение.

- 93 На първо място, според Larko в точка 193 от обжалваното съдебно решение самият Общ съд предоставя мотиви, като по този начин заменя липсващите мотиви в спорното решение и налага на Larko доказателствената тежест относно изключителните обстоятелства, посочени в точка 4.1, трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите.
- 94 Второ, макар да било ясно, че към момента на приемане на спорното решение нито една от разглежданите гаранции не е била задействана, Общият съд одобрил подхода на Комисията, която, без да се обърне към гръцките органи, само констатира, че не разполага с информация, показваща, че посочените гаранции са били задействани. По този начин той не зачел задълженията на Комисията за надлежна и безпристрастна проверка.
- 95 Всъщност, най-напред, от договора за заем от 2008 г., който бил на разположение на Комисията, следвало, че връщането на предвидените в този договор заеми трябвало да приключи на 31 март 2012 г., доста преди приемането на спорното решение на 27 март 2014 г. Следователно Комисията разполагала с всички данни, които ѝ давали възможност да заключи, че тези заеми вече е трябвало да бъдат върнати. По-нататък, връщането на предоставения през 2010 г. заем е трябвало да приключи 45 дни след приемането на спорното решение. На последно място, на посочената дата Комисията могла да установи, че заемът, който е бил предмет на мярка б, е бил вече частично върнат.
- 96 На трето място, задължението за връщане на целия предоставен заем както на заемодателя, така и на държавата гарант водело до парадоксалната последица дружеството, което връща своя заем, да се окаже в по-затруднено положение от дружеството, което е задействало гаранцията от държавата. Тъй като в обжалваното съдебно решение Общият съд не е взел отношение по изтъкнатите във връзка с това доводи, той го опорочил поради липсата на мотиви.
- 97 Четвърто, Larko посочва, че в момента на приемане на спорното решение нито в съдебната практика, нито в практиката на Комисията имало прецедент заради гаранция да се възстановява цялата стойност на гарантиран заем, когато гаранцията не е използвана. Всъщност делата, на които се позовава Комисията, се отнасяли до други фактически обстоятелства, в които гаранциите са били използвани. По подобно дело обаче, по което заемите били върнати впоследствие, Комисията взела това обстоятелство в предвид и не разпоредила възстановяването на размера на заемите, а приложила завишена референтна ставка. Ето защо в настоящия случай тя трябвало да постъпи по същия начин.
- 98 На пето място, последиците, които произтичат от задължението да бъде възстановен размерът на разглежданите заеми, били в противоречие с постоянната съдебна практика, съгласно която решенията на Комисията, в които се разпорежда възстановяването на държавни помощи, имат за цел да възстановят предишното положение и не могат да представляват санкция, която надхвърля действително полученото предимство.
- 99 Шесто, характерът на незаконна санкция на спорното решение произтичал от неправилното прилагане на точка 4.1, трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите, която допуска това действие само при наличието на изключителни обстоятелства. Тази преценка обаче трябвало да бъде прецизно мотивирана и не можела да се основава нито на „съмнения“ у Комисията относно способността на Larko да получи заем, като изразените в съображения 77 и 104 от спорното решение, нито на липсата на доказателства, които сочат, че гаранцията е била задействана, както се твърди в съображения 78, 95 и 105 от посоченото решение.
- 100 Ето защо като приел, че спорното решение е мотивирано в достатъчна степен в това отношение, Общият съд най-напред допуснал грешка при прилагането на правото по отношение на необходимата степен на доказване. Освен това той допуснал такава грешка при преценката, че

съществували изключителни обстоятелства. На последно място, Общият съд допуснал противоречия в обжалваното съдебно решение, а като последица от това — непълнота на мотивите.

- 101 Комисията оспорва доводите на Larko. По-специално посочената институция счита, че Larko не оспорва направената от Общия съд проверка от правна страна, а оспорва по недопустим начин установените факти, спрямо които Общият съд е приложил тази проверка. Всъщност Общият съд установил, че съществували изключителни обстоятелства, тъй като при предоставянето на мерки 2, 4 и 6 Larko се намирало в „изключително деликатно положение“, което се изразявало в „невъзможност за Larko да върне целия заем със собствени средства“.

Съображения на Съда

- 102 В самото начало следва да се припомни, че тълкуването на решение в областта на държавните помощи, което Комисията е приела при упражняване на своите правомощия, представлява преценка от правна страна и поради това основанията, насочени срещу това тълкуване, направено от Общия съд, са допустими в рамките на производство по обжалване (вж. в този смисъл решение от 6 октомври 2015 г., Комисия/Andersen, C-303/13 P, EU:C:2015:647, т. 74).
- 103 Доколкото доводите на Комисията, които имат за цел да се оспори допустимостта на доводите на Larko, се отнасят до доводите във връзка с тълкуването на спорното решение, те трябва да се отхвърлят.
- 104 На първо място, доколкото Larko упреква Общия съд, че е надхвърлил границите на упражнявания от него контрол, следва да се припомни, че в рамките на контрола за законосъобразност, посочен в член 263 ДФЕС, Съдът и Общият съд са компетентни да се произнасят по жалби на основание липса на компетентност, съществено процесуално нарушение, нарушаване на Договора за функционирането на ЕС или на всякаква правна норма, свързана с неговото изпълнение, или злоупотреба с власт. Член 264 ДФЕС предвижда, че ако жалбата е основателна, атакуваният акт се обявява за недействителен. Следователно Съдът и Общият съд не могат по никакъв повод да заместят мотивите на автора на обжалвания акт със свои мотиви (решения от 24 януари 2013 г., Fruscona Košice/Комисия, C-73/11 P, EU:C:2013:32, т. 89 и цитираната съдебна практика и от 28 февруари 2013 г., Португалия/Комисия, C-246/11 P, непубликувано, EU:C:2013:118, т. 85 и цитираната съдебна практика).
- 105 Както следва обаче от съдебната практика, припомнена в точка 102 от настоящото съдебно решение, тълкуването на обжалвания акт попада в обхвата на този контрол.
- 106 В настоящия случай обаче от точки 184—194 от обжалваното съдебно решение недвусмислено следва, че Общият само е направил такова тълкуване и по никакъв начин не е заменил мотивите.
- 107 Следователно първият довод на Larko трябва да се отхвърли като необоснован.
- 108 На второ място, противно на твърденията на Larko, в посочените точки от обжалваното съдебно решение Общият съд не е разменил доказателствената тежест относно наличието на изключителни обстоятелства, посочени в точка 4.1, трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите, а е проверил дали направената от Комисията преценка е опорочена от явни грешки в преценката съгласно съдебната практика, припомнена в точки 39 и 41 от настоящото решение.

- 109 На трето място, доколкото Larko упреква Общия съд, че е възприел неправилно тълкуване на посочената точка 4.1, трета алинея, буква а) и на това понятие, следва да се отбележи, че в точки 189—191 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че изключителни обстоятелства са налице само в хипотезата, в която е изключено, че заемополучателят може да върне със собствени средства заема, обезпечен с гаранцията.
- 110 Противно на твърденията на Larko обаче, в тази хипотеза може да се установи наличието на изключителни обстоятелства по смисъла на посочената разпоредба и не е необходимо да се докаже друго, освен че те наистина са налице.
- 111 В това отношение, от една страна, Общият съд правилно е приел в точки 186—188 от обжалваното съдебно решение, че от съвместния прочит на съображения 55—66, 77, 94 и 104 от спорното решение следва, че като използва неподходящия израз „под въпрос“, Комисията всъщност изразява преценката, че без мерки 2 и 6 Larko е нямало да може да получи съответното финансиране.
- 112 От друга страна, в точки 181, 182, 192 и 193 от обжалваното съдебно решение Общият съд е мотивирал в достатъчна степен от правна страна с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 43 от настоящото решение, отхвърлянето на доводите на Larko относно липсата на изключителни обстоятелства по смисъла на точка 4.1, трета алинея, буква а) от Известието относно гаранциите, тъй като съображенията, изложени в посочените точки от обжалваното съдебно решение, всъщност дават възможност на Larko да се запознае с причините, довели до отхвърляне на доводите му, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни съдебен контрол в това отношение.
- 113 На четвърто място, що се отнася до доводите, обобщени в точки 94—96 от настоящото решение, с които Larko оспорва обосноваването на преценката на Общия съд във връзка с оценката на подлежащите на възстановяване помощи, достатъчно е да се отбележи, че тези доводи се основават на факта, че са взети в предвид обстоятелства, настъпили след предоставянето на мерки 4 и 6, поради което, дори да се приемат за допустими, те във всички случаи трябва бъдат отхвърлени като ирелевантни с оглед на съдебната практика, припомнена в точки 28—32 от настоящото решение.
- 114 На пето място, доколкото Larko се позовава на твърдения за различна практика, установена в предходни решения на Комисията, достатъчно е да се отбележи, че в съответствие с практиката на Съда характерът на държавна помощ на дадена мярка трябва да се преценява единствено в рамките на член 107, параграф 1 ДФЕС, а не от гледна точка на твърдения за практика, установена в предходни решения на Комисията (решение от 15 ноември 2011 г., Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединеното кралство, C-106/09 P и C-107/09 P, EU:C:2011:732, т. 136).
- 115 На шесто място, що се отнася до твърдението, че няма съдебна практика, която налага да се възстанови пълната стойност на гарантирания заем, Комисията с право посочва, че Съдът вече е разгледал хипотезата на гаранции, предоставени от държавата на предприятия в затруднения, и е приел, че тези гаранции трябва да се считат за помощи в размер, равен на обезпечения с гаранцията заем (решения от 5 октомври 2000 г., Германия/Комисия, C-288/96, EU:C:2000:537, т. 31 и от 28 януари 2003 г., Германия/Комисия, C-334/99, EU:C:2003:55, т. 138).
- 116 На седмо място, от изложеното следва, че противно на твърденията на Larko, в тази хипотеза възстановяването от предприятието получател на помощ в размер, равен на гарантирания заем, има за цел именно да се възстанови предишното положение, а не да му се наложи санкция. По-специално, както правилно отбелязва Комисията, връщането на заема на банката не представлява възстановяване на размера на помощта на държавата.

- 117 На осмо място, що се отнася до твърдяната непълнота в мотивите на обжалваното съдебно решение, достатъчно е да се отбележи, че с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 43 от настоящото решение, точки 180—194 от обжалваното съдебно решение дават възможност на Larko да се запознае с причините, довели до изричното и мълчаливото отхвърляне на неговите доводи, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни съдебен контрол в това отношение.
- 118 Следователно четвъртото правно основание трябва да бъде отхвърлено.
- 119 По изложените съображения, от една страна, обжалваното съдебно решение трябва да се отмени в частта, в която с него Общият съд е отхвърлил първата част от първото основание за обжалване, доколкото тя се отнася до мярка 2, а от друга страна, жалбата трябва да се отхвърли в останалата част.

По спора в първоинстанционното производство

- 120 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решение на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 121 В случая Съдът не разполага с необходимите данни, за да се произнесе окончателно по първата част от първото основание за обжалване, доколкото тя се отнася до мярка 2 и в рамките ѝ се твърди нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС поради неправилното прилагане на принципа на частния оператор.
- 122 Всъщност, както следва по-специално от точки 53—71 от настоящото решение, от една страна, в спорното решение Комисията основава констатацията, че в момента на предоставяне на мярка 2 Larko е било предприятие в затруднение, върху финансовите отчети на Larko, за които е безспорно, че те не са били на разположение в посочения момент. От друга страна, Общият съд само установил, че нито едно доказателство не установява „със сигурност“, че в посочения момент гръцките органи са били запознати с тези затруднения.
- 123 С оглед на съдебната практика, припомнена в точка 69 от настоящото решение, Общият съд следва да провери дали административната преписка съдържа данни с известна надеждност и съгласуваност, които представляват достатъчна основа, за да се направи заключението, че от една страна, при предоставянето на мярка 2 гръцките органи са знаели или е трябвало да знаят за твърдените затруднения на Larko, а от друга страна, че в хода на административното производство Комисията и гръцките органи не са спорили по този въпрос.
- 124 Всъщност съгласно постоянната съдебна практика, когато приемането на решение на Комисията е част от контекст, който е добре познат на заинтересованите лица, това приемане може да бъде мотивирано кратко (вж. в този смисъл решения от 19 септември 2000 г., Германия/Комисия, C-156/98, EU:C:2000:467, т. 105 и от 26 юни 2012 г., Полша/Комисия, C-335/09 P, EU:C:2012:385, т. 152).
- 125 Следователно делото трябва да се върне на Общия съд за ново разглеждане.

По съдебните разноски

- 126 Тъй като делото се връща на Общия съд за ново разглеждане, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) **Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 1 февруари 2018 г., Larko/Комисия (T-423/14, EU:T:2018:57) в частта, в която Общият съд е отхвърлил с това решение първата част от първото основание за обжалване, доколкото тя се отнася до гаранция, която е предоставена през 2008 г. от гръцката държава на Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE и се отнася за заем в размер на 30 милиона евро, предоставен от АТЕ Bank на това дружество.**
- 2) **Отхвърля жалбата в останалата част.**
- 3) **Връща делото на Общия съд на Европейския съюз за ново разглеждане.**
- 4) **Не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи